

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

amis

BILTEN

2 – 2007 *Živa stoka*

AGRARNI MARKETIŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

10. januar 2007. Vol. 2, Broj 2 Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org

Ponuda na stočnim pijacama	2-3
Pregled cijena žive stoke	3-7
Postupci korišćenja koncentrata za krave	8-9

SLABA PONUDA NA STOČNIM PIJACAMA

Početak godine karakteriše slaba ponuda na stočnim pijacama.

Kada je riječ o govedima i dalje bilježimo veoma slabu ponudu simentalske rase (u toku prethodne nedjelje prisutna je samo na pijaci u Podgorici), dok je stanje sa drugim rasama nešto bolje. Na pijacama su dominantni melezi.

Drugih kategorija je bilo takođe u manjem broju ali su relativno dobro raspoređeni na svim stočnim pijacama u Crnoj Gori.

Bar

Sa prolaskom sezone klanja znatno je opala ponuda na pijaci. Krupne stoke skoro da i nema i trgovina se uglavnom obavlja na farmama. Posljednje zalihe starije jagnjadi su prodane za praznike tako da ih i nemamo u ponudi do pojave mladih.

Berane

Cijene žive stoke na pijaci u Beranama su približno iste, a ponuda je i dalje u trendu opadanja. Manja ponuda zapaža se kod svih vrsta i kategorija stoke izuzev prasadi. Ponuda teladi, jagnjadi i ovnova ove sedmice znatno je opala i pored dobrih vremenskih prilika za ovo doba godine. Cijene ove stoke u blagom su porastu. Zapažena je ponuda prasadi iz

uvoza (iz Srbije), težine oko 30-35kg/grlu, namijenjenih za dalji tov. Priplodnih krava i junica na pijaci nema, a i na poljoprivrednim gazdinstvima ponuda je loša, iako je potražnja za ovom stokom dobra.

Nikšić

Na stočnoj pijaci u Nikšiću ponuda je loša. Ponuđeno je samo oko 10 grla sitne stoke. Cijene i ponude su uglavnom uzete direktno od farmera. U ovoj nedjelji se može primijetiti pad cijene junadi, dok je kod ovaca i ovnova za klanje cijena povećana za oko 10%, kao i cijena priplodnih ovaca i koza. Priplodna grla u govedarstvu se duže vremena prodaju po istim cijenama.

Pljevlja

Zbog otežanih vremenskih uslova ponuda žive stoke na svim pijacama bila je znatno lošija od prethodne. Zapažena je lošija ponuda jagnjadi, zbog kraja prodajne sezone. Na pijacama takođe nije bilo u ponudi priplodnih grla krava i junica pa su se ista kupovala na farmama. Cijena žive stoke uglavnom je ostala nepromijenjena. Cijene su uzete od trgovaca i na pijaci.

Podgorica

Zbog novogodišnjih i božićnih praznika prodaja na podgoričkoj stočnoj pijaci bila

je veoma mala u odnosu na prethodne pazare. Zbog toga su i cijene stoke nešto manje. Ponuda šilježadi i ovaca je drastično pala, dok svinja za klanje i prasadi nije bilo na ponudi.

Bijelo Polje

Trend smanjene ponude svih vrsta i kategorija stoke je izražen i u toku ove sedmice na svim sočnim pijacama u Bijelom Polju. Cijene su zadržale približno isti nivo.

REPUBLIKA CRNA GORA MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKE

Datum prikupljanja podataka: 5 – 10. 1. 2007. godine

Izvještaj sastavila: Služba za selekciju stoke RCG

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
1	Telad 80-160 kg SIM kg	~	~	~	~	~	2.80 (2.80-3.00)	2.80 (2.80-3.00)
2	Telad 80-160 kg kg	2.80 (2.70-2.90)	2.50 (2.20-2.50)	2.30 (2.20-2.50)	2.80 (2.60-3.00)	2.50 (2.30-2.60)	2.80 (2.80-3.00)	2.62 (2.47-2.75)
3	Junad do 300 kg SIM kg	~	~	~	~	~	2.00 (1.90-2.10)	2.00 (1.90-2.10)
4	Junad do 300 kg kg	~	~	~	1.80 (1.60-2.00)	1.70 (1.50-1.90)	~	1.75 (1.55-1.95)
5	Junad preko 300 kg SIM kg	~	~	~	~	~	1.70 (1.70-1.80)	1.70 (1.70-1.80)
6	Junad preko 300 kg kg	1.60 (1.50-1.80)	1.50 (1.50-1.50)	1.50 (1.40-1.60)	1.50 (1.40-1.60)	~	~	1.53 (1.45-1.63)
7	Krave za klanje SIM kg	~	1.10 (1.10-1.10)	~	~	~	~	1.10 (1.10-1.10)
8	Krave za klanje kg	0.80 (0.70-1.00)	1.00 (0.90-1.10)	0.90 (0.80-1.00)	0.90 (0.80-1.10)	1.00 (0.85-1.10)	0.80 (0.70-1.00)	0.90 (0.79-1.05)
9	Prasad kg	2.80 (2.80-2.80)	2.50 (2.50-2.50)	2.50 (2.40-2.50)	2.50 (2.40-3.00)	~	~	2.58 (2.53-2.70)
10	Jagnjad kg	~	2.00 (2.00-2.00)	~	2.50 (2.30-2.60)	1.90 (1.80-2.00)	~	2.13 (2.03-2.20)
11	Šilježad kg	~	~	1.90 (1.80-2.00)	~	~	2.20 (2.00-2.20)	2.05 (1.90-2.10)
12	Ovce za klanje kg	~	2.00 (2.00-2.00)	1.70 (1.60-1.80)	2.00 (1.80-2.00)	~	~	1.90 (1.80-1.93)
13	Ovnovi kg	~	2.00 (2.00-2.10)	1.80 (1.70-2.00)	2.20 (2.00-2.50)	~	~	2.00 (1.90-2.20)
14	Koze za klanje kg	1.50 (1.50-1.50)	~	~	~	~	~	1.50 (1.50-1.50)

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
15	Priplodne ovce grlo	~	100.00 (80.00-120.00)	100.00 (85.00-120.00)	130.00 (100.00-150.00)	~	80.00 (65.00-85.00)	102.50 (82.50-118.75)
16	Priplodne koze grlo	75.00 (75.00-75.00)	~	~	90.00 (80.00-100.00)	~	80.00 (65.00-85.00)	81.67 (73.33-86.67)
17	Priplodne junice HF grlo	~	~	~	1,100.00 (800.00-1,200.00)	~	~	1,100.00 (800.00-1,200.00)
18	Priplodne junice Smeđa grlo	~	~	~	~	1,000.00 (800.00-1,100.00)	850.00 (600.00-850.00)	925.00 (700.00-975.00)
19	Priplodne junice Melez grlo	~	~	700.00 (600.00-850.00)	~	~	~	700.00 (600.00-850.00)
20	Priplodne krave SIM grlo	~	~	~	~	~	850.00 (800.00-850.00)	850.00 (800.00-850.00)
21	Priplodne krave HF grlo	850.00 (850.00-850.00)	~	~	1,100.00 (900.00-1,300.00)	~	~	975.00 (875.00-1,075.00)
22	Priplodne krave Melez grlo	~	700.00 (650.00-900.00)	650.00 (500.00-950.00)	600.00 (400.00-800.00)	~	650.00 (650.00-720.00)	650.00 (550.00-842.50)

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 01-07.01.2007. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija												Vojvodina						Dominantna cena Srbija			
			Beograd	Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Nis - Beljin	Pirot	Požarevac	Smederevo	Ospanica	Vranje	Zajčar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica		Subotica	Zrenjanin	
Dviske	sve		150	---	150	150	160	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150
Jagnjad	sve		180	170	200	170	190	---	230	200	170	185	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	170
Jarići	sve		160	---	120	160	150	---	---	140	140	160	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	160
Junad	do 300 kg	HL	---	---	120	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	120
Junad	do 300 kg	SM	150	---	130	140	---	---	140	130	---	135	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	140
Junad	>480 kg	sve	140	140	130	130	---	---	135	---	---	130	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	130
Koze	sve		80	---	80	---	100	---	---	70	---	75	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	80
Krave za klanje	HL		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	75
Krave za klanje	SM		85	90	90	100	80	---	90	80	---	80	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	90
Krmače za klanje	>130 kg	sve	65	70	75	70	---	---	---	70	65	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	65
Ovca	sve		120	110	110	110	100	---	85	110	110	85	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	110
Ovnovi za priplod	sve		150	110	120	140	150	---	---	---	120	110	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150
Prasad do 15 kg	sve		120	110	90	---	110	---	125	110	120	120	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	120
Prasad do 25 kg	sve		110	110	90	100	100	---	125	90	110	115	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	110
Priplodne junice	sve		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Priplodne krave	HL		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Priplodne krave (din/grlu)	SM		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Šilježad	sve		150	---	170	160	---	---	---	---	150	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150
Telad	80-160 kg	HL	---	250	180	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Telad	80-160 kg	SM	270	---	250	250	230	---	200	230	---	225	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	250
Tovljenici	80-130 kg	sve	80	90	80	90	75	---	---	90	80	90	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	80
Tovljenici	>130 kg	sve	70	---	75	80	60	---	---	80	70	85	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	70

Izvor: STIPS

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 80 dinara)

Prikaz cijena (kn/kg) za grupu proizvoda - stoka,meso i prerađevine-stočni sajam

Prices for product group

u razdoblju od 11-12-2006 do 17-12-2006 (50 tj.2006.)

uspoređeno s razdobljem od 27-11-2006 do 03-12-2006 (48 tj.2006.)

Hrvatska			
Proizvod	Tip	Cijena	Razl.
tele simental (80-160 kg)-calf .	1.Min	20.00	0.00
	2.Max	28.00	1.00
	Prosjek	23.30	-0.11
tele holstajn (80-160kg)-calf .	1.Min	23.00	1.00
	2.Max	23.00	0.00
	Prosjek	23.00	0.50
junica simental (za klanje)-heifer .	1.Min	10.00	0.00
	2.Max	12.50	-0.50
	Prosjek	10.50	-0.47
junica holstajn (za klanje)-heifer .	1.Min	10.00	0.00
	2.Max	10.00	-1.00
	Prosjek	10.00	-0.50
bik simental (>450kg)-beef .	1.Min	11.00	0.00
	2.Max	16.00	0.00
	Prosjek	11.92	-0.28
bik holstajn (300-450 kg)-beef .	1.Min	10.00	-1.00
	2.Max	11.00	0.00
	Prosjek	10.50	-0.50
krava simental (za klanje)-cow .	1.Min	4.00	0.00
	2.Max	10.00	0.00
	Prosjek	5.85	-0.15
odojak (25-35 kg)-piglets .	1.Min	8.00	0.00
	2.Max	20.00	0.00
	Prosjek	12.59	0.28
svinja (80-120 kg)-swine .	1.Min	9.00	0.00
	2.Max	18.00	2.00
	Prosjek	10.51	-0.22
krmača (za klanje)-sow .	1.Min	6.00	0.00
	2.Max	10.00	0.00
	Prosjek	8.25	-0.18
janjad-lambs .	1.Min	20.00	2.00
	2.Max	30.00	-2.00
	Prosjek	23.77	-0.14
ovca (za klanje)-sheep .	1.Min	8.00	0.00
	2.Max	10.00	0.00
	Prosjek	9.01	0.01
jare-kid goat .	1.Min	18.00	0.00
	2.Max	29.00	11.00
	Prosjek	23.50	5.50
konj-hors .	1.Min	11.00	0.00
	2.Max	12.00	0.00
	Prosjek	11.50	0.00

Izvor: TISUP

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

COMMISSION EUROPEENNE
 Direction générale de l'Agriculture
 D2. Viandes bovine, porcine, ovine et aviculture

CENE STOKE ZA KLANJE U EU

od : 25.12.06
 do : 31.12.06

od :
 do :

	BE	CZ	DK	DE	EE	GR	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	SI	SK	FI	SE	UK	EU	Promena poslednji								
Junjad U2	320.99	280.08	343.13	320.50	411.91	373.64	353.00	292.33	373.50	341.21	323.69	225.26	388.70	267.22	278.42	298.34	304.67	358.17	-0.57																
Junjad U3	296.05	272.71	339.37	316.36	406.00	374.24	339.00	292.84	361.25	322.88	326.16	243.73	380.20	281.91	277.47	292.02	304.26	343.57	0.41																
Junjad R2	285.08	274.89	307.45	314.80	405.83	407.77	320.00	285.07	325.59	304.73	315.66	236.15	378.80	264.98	268.96	306.47	288.13	327.43	-0.47																
Junjad R3	264.09	271.11	317.11	309.79	407.74	339.74	315.00	288.23	333.63	366.88	301.75	161.78	242.93	371.40	280.05	263.92	295.99	290.24	294.16	0.32															
Junjad O2	244.40	251.47	292.96	275.36	385.89	290.33	291.00	278.89	280.61	281.93	143.98	193.91	278.80	253.05	366.88	265.51	280.05	236.55	366.90	265.12	268.96	263.33	277.82	274.02	275.36	1.49									
Junjad O3	227.98	251.33	283.04	279.85	378.06	326.97	266.00	274.14	280.15	281.93	160.39	206.08	269.50	366.88	265.44	301.02	238.02	358.10	264.93	272.09	269.47	282.70	279.91	285.28	2.72										
Junjad	288.75	270.44	295.00	302.54	400.80	396.53	358.14	322.64	287.04	350.80	281.93	166.75	328.91	253.05	366.88	291.75	320.01	238.06	375.22	274.76	269.99	267.85	284.17	287.61	321.46	0.55									
Bikovi R3	271.84		280.88		252.00	261.41								270.86	225.42		261.63								286.26	5.06									
Bikovi	271.84		280.88		252.00	261.41								270.86	225.42		261.63								286.26	5.06									
Gov.eda U2					348.00	289.79								343.11											319.53	322.48	6.43								
Gov.eda U3					348.00	288.47								360.87											316.05	323.30	3.16								
Gov.eda U4					327.00	289.33								297.00											314.05	307.29	1.13								
Gov.eda R4					300.52									316.43											287.80	309.66	2.96								
Gov.eda R4					305.00	283.12								287.80											287.80	312.22	3.00								
Gov.eda O3					276.00	274.80								287.00											281.59	291.64	2.74								
Gov.eda O4					270.00	274.49								272.05											272.05	301.01	3.68								
Gov.eda					303.29	280.43								331.15											280.77	306.27	3.01								
Kravec R2	254.31				316.00	223.26								252.41											206.45	261.70	2.20								
Kravec R3	242.80	208.67	255.13	247.82	198.20	316.00	241.85	228.73						309.60	191.60										266.84	214.10	2.53								
Kravec R4	206.10	257.55	250.65		251.06	304.00	242.62							193.78											250.09	214.20	4.10								
Kravec O2	223.02	187.51	203.49	216.61	128.97	179.16	178.63	261.00	230.08	176.23				19.24	124.71	250.70	185.68								248.54	174.91	1.91								
Kravec O3	215.11	183.59	230.59	227.34	188.33	180.53	266.00	230.89	171.94					123.53	133.55	244.00	195.75								178.37	165.73	3.16								
Kravec O4	207.49	182.00	226.43	231.69	126.42	155.54	257.00	232.27						147.3	147.78		199.83								163.03	175.58	4.95								
Kravec P2	183.59	149.64	160.16	188.78	121.50	142.71	216.00	201.37	162.75	155.97	165.80	128.62	205.90	184.87											160.92	173.49	4.40								
Kravec P3	172.56	117.5	191.02	184.26	124.95	155.44	241.00	222.45	176.43	155.87	130.80	132.96	245.00												169.77	205.87	4.26								
Kravec	216.47	189.58	186.08	216.98	171.75	175.88	287.88	228.75	178.99	165.97	120.71	130.06	258.81	191.40	252.41	212.74	208.29	179.84	173.89	122.40	177.62	164.11	241.91	178.46	220.86	3.51									
Junice U2	329.00				344.33									360.00											302.49	377.77	2.80								
Junice U3	310.50	237.43			360.56	395.00	283.91	399.57						299.92	203.95										301.66	319.34	-0.05								
Junice R2	266.50	224.07			402.50	338.20	339.00	285.83	390.03					333.90											270.61	307.68	1.72								
Junice R3	250.50	220.36	289.47	290.14	386.65	355.96	340.00	288.06	392.39					161.57	330.40										283.46	311.11	1.13								
Junice R4	208.09	288.80	283.92		280.85	316.00	288.70							258.39	209.00										278.93	309.77	2.30								
Junice O2	204.28				382.20	292.92	266.00	274.63	248.03					166.85	148.00	256.40									232.82	195.11	17.4								
Junice O3	203.99	274.85	231.97		357.33	298.63	283.00	276.68	232.39	242.15	143.15	150.10	246.70											247.89	185.62	190									
Junice O4					253.66	232.42								256.00	276.00	278.12	242.15	142.42	165.74						217.72	266.73	2.39								
Junice	291.72	216.78	274.29	266.40	179.27	379.57	351.04	350.53	284.51	388.90	242.15	140.05	112.94	293.50	276.32	201.01	375.56	266.22	200.40	239.60	271.73	303.98		227.67	284.88	161									
Polufke	241.27	232.07	250.51	263.46	169.91	359.30	327.29	294.25	271.75	327.56	236.04	169.84	165.04	294.62	208.39	316.94	219.39	277.05	208.25	327.15	230.25	206.74	227.67	267.83	284.88	2.08									
Promena poslednje nedelje	-0.04	2.83	-1.88	3.69	0.46	4.52	2.25	6.54	-1.95	-0.02	-8.29	4.25	-4.72	14.78	2.72	3.95	-1.46	4.63	-4.11	1.44	9.36	1.25	2.10												

Izvor: EU Komisija

POSTUPCI KORIŠĆENJA KONCENTRATA ZA KRAVE

Davanje koncentrovane hrane je najjednostavnije u štalama gdje se grla drže vezano. U tim uslovima moguće je precizno davanje svakom grlu onoliko koncentrata koliko je potrebno, a vrijeme za koje grlo treba da konzumira tu hranu nije ograničeno.

U slobodnom sistemu držanja, koncentrat može da se daje u izmuzištu ili izvan njega. Ako se daje u izmuzištu, brzina kojom se krava muze i visina njene proizvodnje mlijeka određuju vrijeme za koje ona mora da pojede koncentrat. Visokoproizvodne krave najčešće ne mogu da konzumiraju koncentrat onoliko koliko im je potrebno. Ovaj problem donekle može da se ispravi davanjem dopunskih količina koncentrata izvan izmuzišta. Međutim, na taj način ga je teško individualno dozirati.

Obročno davanje koncentratâ, koji se veoma brzo razgrađuju u buragu, može da izazove značajna variranja u pogledu toka i krajnjih produkata fermentacije u buragu. Povećanje broja hranjenja u toku dana može da obezbjedi stabilnu fermentaciju u buragu i relativno ravnomjernu produkciju isparljivih masnih kiselina, amonijaka i drugih produkata, čime se postiže bolje i ravnomjernije snabdijevanje mikroorganizama supstratima koji su neophodni za porast njihove populacije. Time se, sa jedne strane povećava efikasnost fermentacije, a sa druge – produkcija mikrobiološkog proteina u buragu. I jedno i drugo povećavaju efikasnost iskorišćavanja hranljivih materija u organizmu krave, a ujedno i njeno zdravstveno stanje.

Ukoliko se kabasta hrana (sijeno i silaža) daje ujutru prva, ona stvara splet vlakana u buragu, obezbjeđuje odgovarajući puforni kapacitet i lučenje pljuvačke, tako

da uspješno neutralizuju dejstvo brzo fermentišućih materija koje krava konzumira kasnije. Kabasta hrana treba da bude neusitnjena, kako bi se time produžilo njeno žvakanje, konzumiranje i lučenje pljuvačke. Time se usporava prolaz čestica kabaste hrane kroz retikulo rumen i povećava razgradnja celuloze. Iz istog razloga je nepoželjno pretjerano sjecanje materijala namijenjenog siliranju, mada je, s druge strane, značajno za maksimalno sabijanje materijala i postizanje optimalnih uslova za silaznu fermentaciju. Kabasti dio obroka ispunjava burag i time smanjuje konzumiranje ostalog dijela obroka. Koncentrat korišćen u ovom sistemu ishrane treba da sadrži proteine koji se sporo razgrađuju u buragu i skrob koji se, srazmjerno brzo, razlaže u buragu (ječam, ovas, pšenica, visoko vlažno ili termički obrađeno zrno kukuruza). Ovoj varijanti ishrane bi trebalo dati prednost, jer obezbjeđuje optimalnu fermentaciju u buragu.

Ukoliko ne postoji mogućnost da se ujutru prvo daju kabasta hraniva (zbog rane jutarnje muže kada grla dobijaju koncentrat u izmuzištu), već se počinje sa koncentratima, potrebno je da sastav tih koncentrata bude drugačiji. Oni treba da sadrže više razgradivog proteina, da budu fino usitnjeni i, zahvaljujući tome, da brzo propasiraju kroz burag i, pri tom, ostanu nerazgrađeni. Poslije toga, njihova razgradnja će se nastaviti u predjelu duodenuma i tankih crijeva, što će da doprinese većem stepenu njihovog iskorišćenja. Skrob u tim koncentratima treba da bude sporo razgradiv u buragu (kukuruz), kako bi se spriječila burna fermentacija i akumulacija većih količina masnih kiselina u periodu neposredno poslije hranjenja, što bi moglo da smanji kasnije konzumiranje kabastih hraniva. Ako je konzumiranje kabaste hrane

ograničeno (iz bilo kog razloga), to redovno dovodi do acidoze i daljeg pada konzumiranja suve materije, što ima negativan uticaj na proizvodnju. Ako odgajivač na raspolaganju ima više od jedne vrste kabaste hrane - ona koju životinje najradije jedu treba da se daje odmah poslije davanja koncentrata, kako bi se stimulisalo konzumiranje. Kabasta hraniva koja su za krave manje privlačna treba ponuditi kasnije.

Odluka da li davati prvo kabasta ili koncentrovana hraniva zavisi od mnogih činilaca: tipa kabaste hrane, načina na koji je konzervisana, finoće usitnjenosti, razgradivosti skroba, sastava vlakana i proteina u hranivima. Davanje kabaste hrane pre koncentrata izgleda da je bolje

u većini situacija i, u skladu sa tim, treba davati odgovarajući koncentrat.

Poseban problem predstavlja činjenica da smješe koncentrata za krave (kakve se nalaze na našem tržištu), iz navedenih razloga često ne odgovaraju različitim situacijama u proizvodnoj praksi. Umjesto da smanjuju varijabilnost u proizvodnji - one je, svojim sastavom, još više povećavaju. Zbog toga ih ne kupuju mnogi proizvođači koji uviđaju nedostatke takvih smješa. To je osnovni razlog što je tržište smješa za krave relativno malo u odnosu na druga. Međutim, to ne znači da tržište (proizvođači mlijeka) ne bi postali zainteresovani za nabavku ovih smješa ukoliko bi se ponudili koncentрати koji bi, zaista, omogućili da se dobije maksimalna proizvodnja mlijeka.